

Research Paper

Examining the relationship between academic skills and academic performance intercession academic procrastination and school absenteeism, in high school students in Ilam

Piri, Vali^{۱*}, piri, Maryam^۲

^۱ - Ph.D. in Educational Psychology, lecturer at Farhangian University of IlamIran, Iran

^۲ - Masters in Analytical Chemistry

Citation: Piri,V,Piri.M. (۲۰۲۳). [Examining the relationship between academic skills and academic performance intercession academic procrastination and school absenteeism, in high school students in Ilam].(Persian). Journal of school Counseling .۲(۲).۱-۱۶

doi: [۱۰.۲۲۰۹۸/jsc.۲۰۲۳.۱۰۹۳۸.۱۰۴۵](https://doi.org/10.22098/jsc.۲۰۲۳.۱۰۹۳۸.۱۰۴۵)

Received: ۲۰۲۳/۱۰/۲۹

Accepted: ۲۰۲۳/۱۱/۲۰

Available Online: ۲۰۲۳/۱۲/۲۳

Keywords:

Academic skills , academic performance,academic procrastination,school absenteeism

ABSTRACT

Objective: The objective of the current study, Examining the relationship between academic skills and academic performance intercession academic procrastination and school absenteeism, in high school students in Ilam province

Materials and Methods: This inquiry is a correlational study that with regards to the nature of the research and its objectives, the structural equation modeling method is used. The statistical population includes all ۱۱th grade high school students in Ilam province who are studying in the academic year ۱۴۰۰-۱۴۰۱ and the research sample includes ۶۲۵ subjects selected as cluster sampling. Data were collected using the (Rajaei , ۱۳۸۲) Student academic skills Questionnaire, and Solomon & Roth Bloom (۱۹۸۴) academic procrastination questionnaires. Structural equation modeling was used to calculate the results.

Results: The model indices showed that the model is data fit. The results indicated that there is a direct positive and significant relationship between academic skills and academic performance of students. There is also a direct negative and significant relationship between academic skills and school absenteeism and academic procrastination. that there is a positive and significant direct relationship between academic procrastination and school absenteeism of students. The results also revealed that there is a direct negative and significant relationship between school absenteeism and students' academic performance. Although there was a direct negative relationship between academic procrastination and academic performance. Other results of the study are that there is an indirect relationship between academic skills and academic performance academic procrastination and absenteeism through academic mediation, and a positive significant indirect relationship between academic skills and academic performance by means of academic procrastination. Also, a positive significant indirect relationship between academic skills and absenteeism from school of students.

Discussion and Conclusion The variables of academic procrastination and absence from school can play a mediating role between academic skills and academic performance; Therefore, with the increase in academic skills, academic procrastination and absence from school decrease and academic performance increases

*Corresponding Author: Piri, Vali

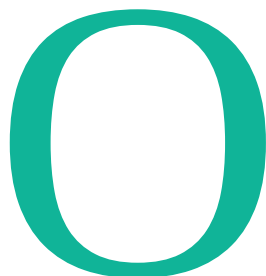
Address: Ph.D. in Educational Psychology, lecturer at Farhangian University of IlamIran, Iran

Tel: ۰۹۱۲۳۴۷۴۱۰۳

E-mail: dr.piri1@yahoo.com

۱. Introduction

One of the important indicators in the evaluation of education is the academic performance of students. Also, one of the most important criteria for evaluating the work of teachers is the academic performance of students, because students' academic average is considered to be an indicator of their abilities to enter higher education levels and the world of work and employment, and its importance has caused researchers to focus many of their researches on focus on this area of education and training. In the present study, the model of the relationship between students' academic skills and their academic performance was tested through the mediation of academic procrastination and students' absence from school.

۲. Materials and Methods

The academic skills scale was created by (Rajaei et al, ۱۳۹۲) and has ۳۰ four-point items and ۶ subscales, including planning, concentration, study methods, summarizing, note-taking, and exam preparation, each subscale is measured by ۵ items. From articles ۱ to ۵, planning; Articles ۶ to ۱۰, study methods; Articles ۱۱ to ۱۵, concentration; Articles ۱۶ to ۲۰, taking notes; Items ۲۱ to ۲۵ measure summaries and items ۲۶ to ۳۰ measure test-taking skills. The scoring method of this scale in articles ۳, ۴, ۵, ۶, ۷, ۱۲, ۱۱, ۱۴, ۱۵, ۲۱, ۲۳, ۲۵, ۲۶, ۲۹ and ۳۰ is such that option A is given zero, option B is given ۱. Option C is given a score of ۲ and option D is given a score of ۳, and articles ۱, ۲, ۸, ۹, ۱۰, ۱۳, ۱۶, ۱۷, ۱۸, ۱۹, ۲۰, ۲۲, ۲۷, ۲۴ and ۲۸ are scored opposite to the articles of the first group. , in such a way that option A is given a score of ۳, option B is given a score of ۲, option C is given a score of ۱, and option D is given a score of zero (Rajaei, ۱۳۸۲).

Reliability coefficients of this scale have been reported by (Rajaei et al, ۱۳۹۰) between ۰/۹۳ and ۰/۷۳ using the retest method at two-week intervals and Cronbach's alpha method. Its reliability coefficients are reported by Cronbach's alpha method for the whole scale as ۰/۸۳ and for six subscales between ۰/۵۰ and ۰/۶۶. Also, the validity coefficients of this scale using the convergent construct validity method with the academic enthusiasm questionnaire and students' GPA were reported as ۰.۳ and ۰,۵۵, respectively (Salehi, ۱۳۹۶). In this research, the reliability of the questionnaire was obtained with Cronbach's alpha method of ۰/۸۷, and for the subscales, planning skill was ۰/۶۱; study method skill ۰/۶۴; concentration skill, ۰/۶۰; note-taking skill, ۰/۵۹; Summarizing skill was ۰,۵۶ and exam skill was ۰,۵۶. For the validity of the questionnaire, the confirmation of the confirmatory factor was used, and the results indicated the good validity of the questionnaire .

The academic procrastination scale was created by (Solomon and Rothbloom , ۱۹۸۴). This scale was used by (Hosseinchari and Dehghani , ۱۳۸۷) in Iran and it has ۲۷ items that examine ۳ components. The first component, preparation for the exam, consists of ۸ questions. The second component is preparation for homework including ۱۱ items and the third component is preparation for practical work at the end of the academic year including ۸ items. The way to answer the items is that the respondents rate their level of agreement with each item by choosing one of the options "never" score ۱, "rarely" score ۲, "occasionally" score ۳, "most of the time" score ۴ and They specify "always" score ۵. Also, in this scale, items ۲, ۴, ۶, ۱۱, ۱۳, ۱۵, ۱۶, ۲۱, ۲۳ and ۲ are scored inversely (Hosseinchari and Dehghani, ۱۳۸۷). (Namian and Hosseinchari, ۱۳۸۸) reported the reliability coefficient of this scale as ۰,۷۳ using Cronbach's alpha method. (Matiei, Heydari and Sadeghi, ۱۳۹۱) also reported the reliability coefficient of

this scale using the Cronbach's alpha method as 0.86 , and the findings indicate the favorable reliability of this scale. In this research, in order to determine the reliability coefficient, Cronbach's alpha method was used and the reliability coefficient was 0.92 . For subscales with Cronbach's alpha method, respectively, for procrastination in preparation for the exam, 0.80 ; Procrastination in the preparation of the year-long assignment was 0.82 and procrastination in the preparation of the final assignment was 0.78 . For the validity of the questionnaire, the confirmatory factor analysis method was used, and the results indicated a good validity of the questionnaire.

۳. Result

Table (۲) direct coefficients of the model in all paths in the model

Direct paths of the model	β	S.E	C.R	P
Academic skills to absenteeism	-0.27	0.126	-9.09	0.001
Academic skills to procrastination	-0.48	0.036	-5.03	0.001
Academic skills to academic performance	0.37	0.040	9.88	0.001
Academic procrastination due to absence from school	0.30	0.013	7.870	0.001
Academic procrastination to academic performance	-0.22	0.010	-7.414	0.001
Absence from school to academic performance	-0.44	0.044	-10.940	0.001

۴. Discussion and Conclusion

The results showed that all the evaluation indicators of the model were at the optimal level and the model fits the data. The coefficients of different paths showed that there is a significant and negative direct relationship between academic skills and students' academic procrastination and their absence from school, which means that the higher the students' academic skills score, the lower their academic procrastination and absence from school. and the lower their score in academic skills is, the rate of academic procrastination and absence from school increases, and there is a direct positive and significant relationship between students' academic skills and their academic performance, which means that the increase in academic skills Academics are associated with a positive increase in their academic performance. The results are consistent with the researches of ([Ashrafzadeh et al, ۱۳۹۵](#)), ([Baltent, Hakan and Aydin, ۲۰۱۵](#)), ([Fai, ۲۰۱۷](#)), who showed that there is a significant direct relationship between students' academic skills and their academic progress, and ([Misrabadi and Ghazidri, ۱۳۹۶](#)). ([Milligram et al, ۱۹۹۲](#)) who concluded that students' academic procrastination is related to the lack of learning skills, and there is a significant negative relationship between learning skills and academic procrastination, and students with academic skills are less likely to procrastinate while doing homework. and also ([Elsina et al, ۲۰۱۳](#); quoted by [Ashrafzadeh, ۱۳۹۵](#)) who showed that there is a direct and meaningful relationship between academic skills and interest in school and attendance in the classroom. And with the absence of students from class The lesson has a negative relationship, it is coordinated and consistent. The results of the analysis of the direct paths of the model showed that there is a significant and negative direct relationship between students' academic procrastination and absence from school with their academic performance, which means that high procrastination and absenteeism of students are related to their low academic performance. And the lower the rate of academic procrastination and absence from school, the better their

academic performance. The results are consistent with the research of (Ashrafzadeh, Issazadeg-and Mikailimani, ۱۳۹۶), (Malkok and Mutlo, ۲۰۱۸), who showed that there is a significant negative relationship between academic procrastination and the academic performance of students, as well as the results of the research of (Mohammadnejad and Maleki Basr, ۱۳۹۳) who showed there is a negative and significant relationship between students' school absence and their academic performance, it is consistent. Other results of indirect and multiple paths showed that there is a significant indirect relationship between students' academic skills and their academic performance through the neglect of the report card. Also, academic skills have a significant indirect relationship with their academic performance through absence from school. The results showed that there is a significant multiple relationship between academic skills and academic performance of students through academic procrastination and absence from school. This means that academic procrastination and absence from school can play a mediating role between students' academic skills and their academic performance. Therefore, by strengthening academic skills and reducing academic procrastination and absenteeism, the academic performance of students can be improved.

۵. Ethical Consideration

Compliance with ethical guidelines: All applicable ethical guidelines and principles are considered in this study.

Funding: No funding was received for this research from funding agencies in the public, commercial, or non-profit sectors

Authors' contributions: All authors wrote and edited the article.

Conflicts of interest: No potential conflict of interest relevant to this article was reported.

آزمون مدل رابطه مهارت‌های تحصیلی و عملکرد تحصیلی با میانجیگری اهمال کاری تحصیلی و غیبت از مدرسه در دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم استان ایلام

پیری، ولی^{۱*}، پیری، مریم^۲

۱- دکتری روانشناسی تربیتی، مدرس دانشگاه فرهنگیان ایلام

۲- کارشناسی ارشد شیمی تجزیه

استناد به مقاله: پیری، ولی، پیری، مریم. (۱۴۰۱). [آزمون مدل رابطه مهارت‌های تحصیلی با میانجیگری اهمال کاری تحصیلی و غیبت از مدرسه در دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم استان ایلام]، فصلنامه مشاوره‌ی مدرسه، ۲(۲)، ۱۶-۱

doi: [10.22098/jsc.2023.10938.1045](https://doi.org/10.22098/jsc.2023.10938.1045)

چکیده

اهداف: هدف از پژوهش حاضر آزمایش مدل رابطه مهارت‌های تحصیلی با عملکرد تحصیلی با میانجیگری اهمال کاری تحصیلی و غیبت از مدرسه، در دانش‌آموزان دوره متوسطه دوم استان ایلام است.

مواد و روش‌ها: این پژوهش از نوع همبستگی است. جامعه آماری شامل کلیه دانش‌آموزان پایه یازدهم مقطع متوسطه استان ایلام است. نمونه تحقیق شامل ۶۲۵ نفر است که با روش خوشه‌ای انتخاب شده‌اند. داده‌ها با استفاده از پرسش‌نامه‌های مهارت تحصیلی رجایی (۱۳۸۲) و اهمال کاری تحصیلی سولومون و راث بلوم (۱۹۸۴)، جمع‌آوری شد. برای محاسبه نتایج از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری استفاده شد.

یافته‌ها: شاخص‌های مدل نشان داد که مدل برازنده داده‌هاست. نتایج نشان داد که بین مهارت تحصیلی با اهمال کاری تحصیلی و غیبت از مدرسه رابطه مستقیم معنی‌دار منفی و بین مهارت تحصیلی با عملکرد تحصیلی با اهمال کاری تحصیلی رابطه مستقیم معنی‌دار مثبت وجود دارد. همچنین بین اهمال کاری تحصیلی با عملکرد تحصیلی و غیبت از مدرسه با عملکرد تحصیلی، رابطه مستقیم معنی‌دار و منفی، و بین اهمال کاری تحصیلی با غیبت از مدرسه رابطه مستقیم معنی‌دار و مثبت وجود دارد. روابط غیرمستقیم نشان داد که مهارت تحصیلی از طریق اهمال کاری تحصیلی با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان رابطه معنی‌داری دارد و این رابطه از طریق غیبت از مدرسه نیز برقرار است. همچنین نتایج تحلیل چندگانه نشان داد بین مهارت تحصیلی با عملکرد تحصیلی از طریق اهمال کاری تحصیلی و غیبت از مدرسه رابطه چندگانه معنی‌دار وجود دارد.

بحث و نتیجه‌گیری: متغیرهای اهمال کاری تحصیلی و غیبت از مدرسه می‌توانند بین مهارت تحصیلی و عملکرد تحصیلی نقش میانجی ایفا نموده؛ لذا با افزایش مهارت تحصیلی، اهمال کاری تحصیلی و غیبت از مدرسه کاهش و عملکرد تحصیلی افزایش می‌یابد.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۱۰/۲۹
تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۱۱/۲۰
تاریخ انتشار: ۱۴۰۱/۱۲/۲۳

کلیدواژه‌ها:

مهارت تحصیلی، اهمال کاری تحصیلی، غیبت از مدرسه و عملکرد تحصیلی

نویسنده مسئول: ولی پیری

آدرس: دکتری روانشناسی تربیتی، مدرس دانشگاه فرهنگیان ایلام

تلفن: ۰۹۱۲۳۴۷۴۱۰۳

ایمیل: dr.piri90@yahoo.com

۱. مقدمه

از متغیرهای مهم و اصلی در آموزش و پرورش و شاخص عمده سنجش کیفیت در آن، عملکرد تحصیلی^۱ است. عملکرد تحصیلی نشان دهنده میزان دستیابی به هدف‌ها و استانداردهای آموزشی است. امروزه با وجود دانش‌آموزان با استعداد در آموزش و پرورش این هدف مهم، محقق نشده است. رشد دانش‌آموزان در زمینه تحصیلی به طور خاص و در زمینه‌های مختلف زندگی با توجه به توانایی‌ها و استعدادها، از هدف‌های اصلی آموزش و پرورش در هر کشوری است.

پژوهشگرهای تعلیم و تربیت و روان‌شناس‌ها در مورد عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی مطالعات فراوانی انجام داده‌اند و در حال حاضر در تمامی کشورهای جهان موضوع عملکرد تحصیلی مورد توجه جدی است. سالانه بودجه‌های زیادی صرف تحصیل کودکان و نوجوانان می‌شود و پژوهش‌های زیادی در راستای بررسی عوامل مؤثر بر عملکرد تحصیلی، از قبیل عوامل خانوادگی، محیط زندگی، مدرسه و مهارت‌های آموزشی دانش‌آموزان انجام می‌شود. در همین رابطه، مهارت‌های تحصیلی^۲ از پیشایندهای عملکرد تحصیلی و از عوامل مؤثر بر موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان است (آکوینو^۳، ۲۰۱۱). مهارت‌های یادگیری، شامل برنامه‌ریزی، تمرکز، یادداشت‌برداری، خلاصه‌برداری و آمادگی برای امتحان است. مهارت‌های تحصیلی به یادگیرندگان در یادگیری مؤثر و کارآمد در موقعیت‌های متفاوت یادگیری کمک می‌کنند تا اطلاعات جدید کسب شده به خوبی نگهداری و در یادگیری‌های بعدی مورد استفاده قرار گیرند (نری^۴، ۲۰۰۷؛ بالنت^۵، هاگان^۶ و آیدین^۷، ۲۰۱۵؛ فای^۸، رینالدو^۹، بیگلی^{۱۰} و آدامز^{۱۱}، ۲۰۱۷). پژوهشگران، آموزش مهارت‌های تحصیلی را موجب پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دانسته و عنوان کرده‌اند که استفاده از مهارت‌های تحصیلی در دانش‌آموزان با پیشرفت تحصیلی همراه است. در پژوهش (اشرف‌زاده و همکاران، ۱۳۹۵) در تحقیقی به بررسی رابطه خودکارآمدی تحصیلی و مهارت‌های تحصیلی با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پرداخته و دریافتند که بین مهارت‌های تحصیلی دانش‌آموزان با پیشرفت تحصیلی آنان رابطه مستقیم معنی‌داری وجود دارد. در تحقیق (بالنت، هاگان و آیدین، ۲۰۱۵) مهارت‌های تحصیلی دانش‌آموزان به عنوان عامل مؤثر در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان شناخته و عنوان گردید که آموزش مهارت‌های تحصیلی بهبود عملکرد دانش‌آموزان را به دنبال دارد. (فای، ۲۰۱۷) در تحقیقی نشان داد که بین مهارت‌های تحصیلی دانش‌آموزان و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان رابطه مستقیم معنی‌داری وجود دارد و آموزش مهارت‌های مطالعه پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان را به دنبال دارد. در تحقیق (کیانی و مهدیون، ۱۳۹۶) که در دانشگاه علوم پزشکی زنجان بر روی دانشجویان دانشکده بهداشت و پیراپزشکی انجام دادند، رابطه منفی و معنی‌داری را بین ابعاد مختلف مهارت‌های تحصیلی دانشجویان با اهمال‌کاری تحصیلی دانشجویان به دست آوردند. به این معنی که هرچه نمره کسب شده دانشجویان در مقیاس سنجش مهارت‌های تحصیلی بالاتر بود، نمره اهمال‌کاری تحصیلی آنان کاهش داشت و بالعکس هرچه قدر نمره مهارت‌های تحصیلی پایین‌تر بود نمره اهمال‌کاری تحصیلی آنان بالاتر بود. (مصرآبادی و گزیدری، ۱۳۹۶) در تحقیقی دریافتند که آموزش راهبردهای یادگیری خودنظم‌جو به طور چشمگیری با کاهش میزان اهمال‌کاری تحصیلی همراه است و بین راهبردهای یادگیری خودنظم‌جو و اهمال‌کاری تحصیلی رابطه معکوس و معنی‌داری وجود دارد. (میلیگرام و همکاران، ۱۹۹۲) در تحقیقی نتیجه گرفتند که اهمال‌کاری تحصیلی دانش‌آموزان با کمبود مهارت‌های یادگیری در ارتباط است و بین مهارت‌های یادگیری و اهمال‌کاری تحصیلی رابطه منفی معنی‌داری وجود دارد و دانش‌آموزان با مهارت تحصیلی در انجام تکالیف کمتر دست به اهمال‌کاری می‌زنند. (السینا و همکاران، ۲۰۱۳؛ به نقل از اشرف‌زاده، ۱۳۹۵) نشان دادند که بین

^۱- academic performance

^۲- academic skills

^۳- Aquino

^۴- Neri

^۵- Bulent

^۶- Hakan

^۷- Aydin

^۸- Faye

^۹- Reynaldo

^{۱۰}- Bigly

^{۱۱}- Adams

مهارت‌های تحصیلی و علاقه‌مندی به مدرسه و حضور در کلاس درس رابطه مستقیم و معنی‌داری وجود دارد و با غیبت دانش‌آموزان از کلاس درس ارتباط منفی دارد. از پیامدهای مهارت تحصیلی می‌توان اهمال‌کاری تحصیلی^۱ را نام برد. اهمال‌کاری تحصیلی یعنی به تعویق انداختن انجام فعالیت‌های تحصیلی و تعلل در انجام این فعالیت‌ها که به معنی تأخیر عمدی در فعالیت‌های درسی و پژوهشی است (رحیمیان بوگر و روحانی‌پور، ۱۳۹۴). افراد اهمال‌کار با توجه با کوتاهی کردن در انجام تکالیف درسی، کارهای ضروری خود و تکالیف تحصیلی را به تعویق می‌اندازند که باعث ایجاد مشکلات جبران‌ناپذیر در زندگی تحصیلی آن‌ها می‌شود. هسته اهمال‌کاری فرایند تصمیم‌گیری یا به تعویق انداختن است. هنگامی که تجربه فرایند منفی انجام یک کار بیشتر از مطلوبیت نتیجه مورد انتظار در حال حاضر باشد آنگاه فرد تصمیم می‌گیرد که کار را به تعویق بیندازد (ژانک^۲ و فنگ^۳، ۲۰۲۰). پژوهش‌ها رابطه منفی بین اهمال‌کاری با پیشرفت تحصیلی و همچنین رابطه مثبت اهمال‌کاری با غیبت از مدرسه، را نشان داده‌اند (اشرف‌زاده، عیسی‌زادگان و میکائیلی‌منبع، ۱۳۹۶). دانش‌آموزان اهمال‌کار تحصیلی بیش از بقیه دانش‌آموزان مرتکب غیبت از کلاس درس و مدرسه شده، نمره‌های پایین دریافت و ترک تحصیل می‌کنند (مالکوک^۴ و موتلو^۵، ۲۰۱۸). بین اهمال‌کاری تحصیلی و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان رابطه منفی معنی‌داری وجود دارد (کابینی‌مقدم، انتصارفومنی، حجاری و اسدزاده، ۱۳۹۸؛ امیدیان، برزگربرویی و همتی، ۱۳۹۴؛ گرانو^۶، ۲۰۱۹؛ گائو^۷، ۲۰۲۱). (گوروشیت^۸ و هن^۹، ۲۰۱۹) معتقدند که اهمال‌کاری تحصیلی بر روی دانش‌آموزان کم سن و سال تأثیر بیشتری دارد و سطوح بالای اهمال‌کاری تحصیلی برای عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان مضرتر است. دانش‌آموزان اهمال‌کار تحصیلی بیش از بقیه دانش‌آموزان مرتکب غیبت از کلاس درس و مدرسه شده، نمره‌های پایین دریافت و ترک تحصیل می‌کنند (مالکوک و موتلو، ۲۰۱۸).

پیامد دیگر مهارت تحصیلی کاهش غیبت از مدرسه^{۱۰} دانش‌آموزان است. با توجه به اینکه آموزش یکی از وظایف اصلی مدرسه بوده و معلمان اجزای کلیدی و مؤثر فرایند آموزش هستند، معلم اساسی‌ترین عامل برای ایجاد موفقیت مطلوب در تحقق هدفهای آموزشی است که می‌تواند نقص کتاب‌های درسی و کمبود امکانات آموزشی را جبران کند، لذا از قوانین موجود در مدرسه حضور مداوم دانش‌آموز در مدرسه است. در تحقیقی رابطه منفی بین مهارت تحصیلی و غیبت دانش‌آموزان از مدرسه را نشان دادند؛ به این معنی که مهارت تحصیلی بهتر دانش‌آموزان با کاهش غیبت از مدرسه همراه بود. (آلندو^{۱۱}، کونینانگ^{۱۲} و موگامبی^{۱۳}، ۲۰۲۱) نتایج مطالعه دانشجویان رشته پزشکی در پاکستان نشان داد که غیبت در بیشتر از ۲۵٪ ساعات تدریس یک درس تئوری با عدم موفقیت در امتحان پایانی درس همراه است (محمدنژاد و ملکی‌بصر، ۱۳۹۳).

^۱- academic procrastination

^۲- Zhang

^۳- Feng

^۴- Malkoç

^۵- Mutlu

^۶- Gareau

^۷- Gao

^۸- Goroshit

^۹- Hen

^{۱۰}- school absenteeism

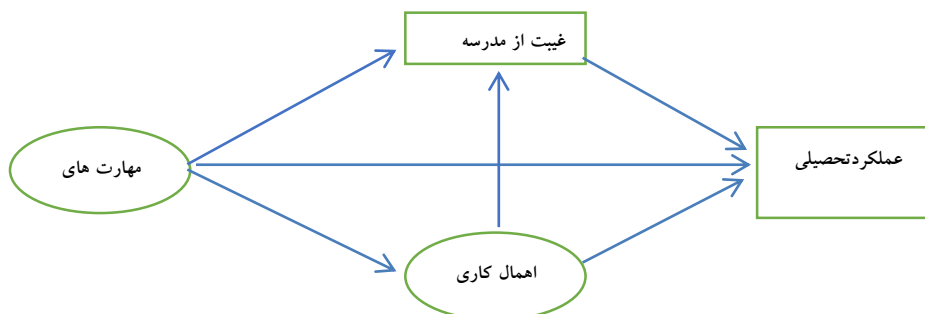
^{۱۱}- Olendo

^{۱۲}- Koinange

^{۱۳}- Mugambi

مدل شماره (۱) مدل مفهومی پژوهش

۲. روش پژوهش

این پژوهش از نوع همبستگی است که در آن از روش مدل‌یابی معادلات ساختاری استفاده می‌شود. در این روش در مرحله‌ای که تحلیل عاملی تأییدی یا الگوی اندازه‌گیری است به بررسی روایی سازه ابزار اندازه‌گیری و تبیین چگونگی متغیرهای نهان می‌پردازد و در مرحله بعد که مدل‌یابی معادلات ساختاری است، روابط علی بین متغیرها مورد بررسی قرار می‌گیرد (تقوایی‌نیا، ۱۳۹۱). برای پردازش داده‌ها از نرم‌افزار تیموس استفاده گردید، همچنین برای محاسبه روابط چندگانه از Macro مبتنی بر script استفاده شد.

جامعه، نمونه آماری و روش نمونه‌گیری

جامعه آماری شامل دانش‌آموزان دختر و پسر مقطع متوسطه دوم است که در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ در استان ایلام مشغول به تحصیل هستند. در این پژوهش ۶۲۵ نفر به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب شدند.

معرفی ابزار

مقیاس مهارت‌های تحصیلی

مقیاس مهارت‌های تحصیلی توسط (رجایی و همکاران، ۱۳۸۲) ساخته شده است و دارای ۳۰ ماده چهار گزینه‌ای و ۶ خرده‌مقیاس، شامل برنامه‌ریزی، تمرکز، روش‌های مطالعه، خلاصه‌نویسی، یادداشت‌برداری و آمادگی برای امتحان است که هر خرده‌مقیاس توسط ۵ ماده سنجیده می‌شود. از ماده‌های ۱ تا ۵، برنامه‌ریزی؛ ماده‌های ۶ تا ۱۰، روش‌های مطالعه؛ ماده‌های ۱۱ تا ۱۵، تمرکز؛ ماده‌های ۱۶ تا ۲۰، یادداشت‌برداری؛ ماده‌های ۲۱ تا ۲۵، خلاصه‌نویسی و ماده‌های ۲۶ تا ۳۰، مهارت امتحان دادن را می‌سنجند. شیوه نمره‌گذاری این مقیاس در ماده‌های ۳، ۴، ۵، ۶، ۷، ۱۱، ۱۲، ۱۴، ۱۵، ۲۱، ۲۳، ۲۵، ۲۶، ۲۹ و ۳۰ به این گونه است که به گزینه الف صفر، گزینه ب نمره ۱، گزینه ج نمره ۲ و گزینه د نمره ۳ داده می‌شود و ماده‌های ۱، ۲، ۸، ۹، ۱۰، ۱۳، ۱۶، ۱۷، ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۲، ۲۷، ۲۴ و ۲۸ برعکس ماده‌های گروه اول نمره‌گذاری می‌شوند، به این گونه که به گزینه الف نمره ۳، به گزینه ب نمره ۲، به گزینه ج نمره ۱ و به گزینه د نمره صفر داده می‌شود (رجایی، ۱۳۸۲).

ضرایب پایایی این مقیاس توسط (رجایی و همکاران، ۱۳۸۲) با استفاده از روش بازآزمایی به فاصله دو هفته و روش آلفای کرونباخ، بین ۰/۹۳ تا ۰/۷۳ گزارش شده است. ضرایب پایایی آن با روش آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۸۳ و برای شش خرده‌مقیاس بین ۰/۵۰ تا ۰/۶۶ گزارش شده است. همچنین، ضرایب روایی این مقیاس با استفاده از روش روایی سازه همگرا با پرسشنامه اشتیاق تحصیلی و معدل دانش‌آموزان، به ترتیب ۰/۶۳ و ۰/۵۵ گزارش شده است (صالحی، ۱۳۹۶). در این پژوهش، پایایی پرسشنامه با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۷ به دست آمد و برای خرده‌مقیاس‌ها به ترتیب مهارت برنامه‌ریزی، ۰/۶۱؛ مهارت روش مطالعه ۰/۶۴؛ مهارت

تمرکز، ۰/۶۰؛ مهارت یادداشت برداری، ۰/۵۹؛ مهارت خلاصه کردن، ۰/۵۶ و مهارت امتحان ۰/۵۶ به دست آمد. برای روایی پرسشنامه از تأیید عامل تأییدی استفاده گردید که نتایج از روایی خوب پرسشنامه حکایت داشت.

مقیاس اهمال کاری تحصیلی

مقیاس اهمال کاری تحصیلی را (سولومون^۱ و راث بلوم^۲، ۱۹۸۴) ساخته‌اند. این مقیاس را (حسین چاری و دهقانی، ۱۳۸۷) در ایران به کار برده‌اند و دارای ۲۷ گویه است که ۳ مؤلفه را مورد بررسی قرار می‌دهد. مؤلفه اول، آمادگی برای امتحان شامل ۸ سؤال است. مؤلفه دوم، آمادگی برای تکالیف شامل ۱۱ گویه و مؤلفه سوم، آمادگی برای کار عملی پایان سال تحصیلی شامل ۸ گویه. نحوه پاسخ‌دهی به گویه‌ها به این صورت است که پاسخ دهندگان میزان موافقت خود را با هر گویه، با انتخاب یکی از گزینه‌های «هرگز» نمره ۱، «به ندرت» نمره ۲، «گاهگاهی» نمره ۳، «اکثر اوقات» نمره ۴ و «همیشه» نمره ۵، مشخص می‌کنند. همچنین، در این مقیاس گویه‌های ۲، ۴، ۶، ۱۱، ۱۳، ۱۵، ۱۶، ۲۱، ۲۳ و ۲ به صورت معکوس نمره گذاری می‌شوند (حسین چاری و دهقانی، ۱۳۸۷). (نامیان و حسین چاری، ۱۳۸۸) ضریب پایایی این مقیاس را به روش آلفای کرونباخ ۰/۷۳ گزارش دادند. (مطیعی، حیدری و صادقی، ۱۳۹۱) نیز در پژوهشی ضریب پایایی این مقیاس را به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۶ گزارش دادند که یافته‌ها بیانگر پایایی مطلوب این مقیاس است. در این پژوهش، به منظور تعیین ضریب پایایی از روش آلفای کرونباخ استفاده و ضریب پایایی ۰/۹۲ به دست آمد. برای خرده مقیاس‌ها با روش آلفای کرونباخ به ترتیب برای اهمال کاری در آمادگی برای امتحان، ۰/۸۰؛ اهمال کاری در آمادگی تکلیف طول سال، ۰/۸۴ و اهمال کاری در آمادگی تکلیف پایانی، ۰/۷۸ به دست آمد. برای روایی پرسشنامه از روش تحلیل عاملی تأییدی استفاده شد که نتایج حاکی از روایی خوب پرسشنامه بود.

غیبت از مدرسه

برای محاسبه غیبت از مدرسه تعداد روزهای غیبت از مدرسه که دانش آموز در نیم سال اول تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ مرتکب غیبت شده و در مدرسه حضور نیافته محاسبه گردید.

عملکرد تحصیلی

برای عملکرد تحصیلی معدل پایانی نیم سال اول تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ دانش آموزان محاسبه گردید.

۳. یافته‌های تحقیق

به منظور تبیین الگوی ارتباطی بین مهارت‌های تحصیلی و عملکرد تحصیلی با میانجیگری اهمال کاری تحصیلی و غیبت از مدرسه از روش الگویابی معادلات ساختاری استفاده شد و شکل ۲ الگوی آزمون شده پژوهش با ضرایب استاندارد را نشان می‌دهد.

^۱ - Solomon

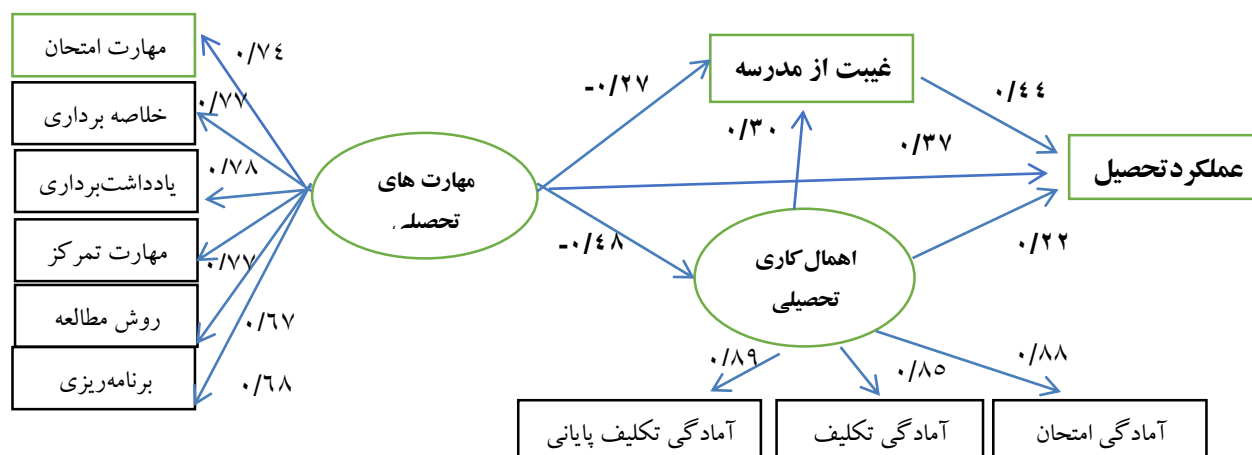
^۲ - Rothblum

پیری، ولی، پیری، مریم. (۱۴۰۱). [آزمون مدل رابطه مهارت‌های تحصیلی با میانجیگری اهمال کاری تحصیلی و غیبت از مدرسه در دانش آموزان مقطع متوسطه دوم استان ایلام].

فصلنامه مشاوره‌ی مدرسه. ۲(۲). ۱-۱۶

مدل شماره (۲) ضرایب استاندارد مسیرهای مدل

جدول (۱) شاخص های برازندگی مدل

شاخص	p	CMIN	Df	CMIN/DF	GFI	AGFI	NFI	IFI	TLI	CFI	RMSEA
شاخص های مدل	۰/۰۵۴	۴۸/۲۳۶	۳۴	۴۱۹/۱	۰/۹۸۹	۰/۹۸۶	۰/۹۸۸	۰/۹۹۷	۰/۹۹۴	۰/۹۹۷	۰/۰۲۶

شاخص ها همگی نشان از برازندگی مدل به شکل مطلوب دارد. شاخص های مورد نظر در مدل همگی در دامنه مطلوب قرار دارند و به خوبی برازش مدل را نشان می دهند.

جدول (۲) ضرایب مستقیم مدل در همه مسیرهای موجود در مدل

مسیرهای مستقیم مدل	ضریب استاندارد	ضریب غیراستاندارد	انحراف معیار	نسبت بحرانی	سطح معنی داری
مهارت تحصیلی به غیبت از مدرسه	-۰/۲۷	-۰/۲۰	۰/۱۲۶	-۹/۵۹۵	۰/۰۰۱
مهارت تحصیلی به اهمال کاری تحصیلی	-۰/۴۸	-۱/۲۱	۰/۰۳۶	-۵/۷۳۵	۰/۰۰۱
مهارت تحصیلی به عملکرد تحصیلی	۰/۳۷	۰/۴۵	۰/۰۴۵	۹/۸۸۶	۰/۰۰۱
اهمال کاری تحصیلی به غیبت از مدرسه	۰/۳۰	۰/۰۹	۰/۰۱۳	۶/۸۷۰	۰/۰۰۱
اهمال کاری تحصیلی به عملکرد تحصیلی	-۰/۲۲	-۰/۱۱	۰/۰۱۵	-۷/۴۱۴	۰/۰۰۱
غیبت از مدرسه به عملکرد تحصیلی	-۰/۴۴	-۰/۷۰	۰/۰۴۴	-۱۵/۹۴۰	۰/۰۰۱

جدول (۲) مسیرهای مستقیم مدل را نشان می دهد. همچنان که در جدول مشاهده می شود بین مهارت تحصیلی دانش آموزان و میزان غیبت از مدرسه آنان (ضریب غیراستاندارد = -۰/۲۷؛ ضریب استاندارد = -۰/۲۰؛ انحراف معیار، ۰/۱۲۶؛ نسبت بحرانی، -۹/۵۹۵ و سطح معنی داری، ۰/۰۰۱) رابطه مستقیم منفی و معنی داری وجود دارد. بین مهارت تحصیلی دانش آموزان و اهمال کاری تحصیلی آنان

(ضریب غیراستاندارد، ۱/۲۱-؛ ضریب استاندارد، ۰/۴۸؛ انحراف معیار، ۰/۰۲۶؛ نسبت بحرانی ۵/۷۳۵- و سطح معنی داری، ۰/۰۰۱) رابطه مستقیم مثبت و معنی داری وجود دارد. بین مهارت تحصیلی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان (ضریب غیراستاندارد، ۰/۳۷؛ ضریب استاندارد، ۰/۴۵؛ انحراف معیار، ۰/۰۴۵؛ نسبت بحرانی، ۹/۸۸۶ و سطح معنی داری، ۰/۰۰۱) رابطه مستقیم مثبت معنی داری وجود دارد. بین اهمال کاری تحصیلی با عملکرد تحصیلی دانش آموزان (ضریب غیراستاندارد، ۰/۲۲-؛ ضریب استاندارد، ۰/۱۱-؛ انحراف معیار، ۰/۰۱۵؛ نسبت بحرانی، ۷/۴۱۴- و سطح معنی داری = ۰/۰۶۶) رابطه مستقیم منفی معنی دار وجود دارد. بین اهمال کاری تحصیلی با غیبت از مدرسه دانش آموزان (ضریب غیراستاندارد، ۰/۳۰؛ ضریب غیراستاندارد ۰/۰۹، انحراف معیار ۰/۱۳، ۶/۸۷۰ و سطح معنی داری ۰/۰۰۱)، رابطه مستقیم مثبت و معنی داری وجود دارد. همچنین بین غیبت از مدرسه دانش آموزان با عملکرد تحصیلی آنان (ضریب غیراستاندارد، ۰/۴۴-، ضریب استاندارد، ۰/۷۰-، انحراف معیار، ۰/۰۴۴؛ نسبت بحرانی، ۱۵/۹۴۰- و سطح معنی داری ۰/۰۰۱) رابطه مستقیم منفی و معنی داری وجود دارد.

معنی داری	نسبت بحرانی	انحراف معیار	بوت	حداکثر	حداقل	اثر
مهارت به عملکرد تحصیلی از طریق غیبت و اهمال کاری تحصیلی	۱۱/۲۹۳	۰/۰۰۳	۰/۰۴۲	۰/۰۴۹	۰/۰۳۶	۰/۰۴۲
مهارت تحصیلی به عملکرد تحصیلی از طریق غیبت از مدرسه	۹/۰۱۴	۰/۰۰۳	۰/۰۲۷	۰/۰۳۱	۰/۰۲۱	۰/۰۲۷
مهارت تحصیلی به عملکرد از طریق اهمال کاری تحصیلی	۶/۹۶۵	۰/۰۰۲	۰/۰۲۷	۰/۰۲۰	۰/۰۱۰	۰/۰۱۵
اهمال کاری تحصیلی به عملکرد تحصیلی از طریق غیبت از مدرسه	۹/۶۴۴-	۰/۰۰۳	۰/۰۳	۰/۰۳۶	۰/۰۲۳	۰/۰۳۰-

جدول (۳) مسیرهای غیرمستقیم و چندگانه مدل را نشان می دهد چنانچه مشاهده می شود بین مهارت به عملکرد تحصیلی از طریق غیبت از مدرسه و اهمال کاری تحصیلی (اثر = ۰/۰۴۲؛ حداقل = ۰/۰۳۶؛ حداکثر = ۰/۰۴۹؛ بوت = ۰/۰۴۲؛ انحراف معیار = ۰/۰۰۳؛ نسبت بحرانی = ۱۱/۲۹۳ و سطح معنی داری، ۰/۰۰۱) رابطه چندگانه معنی داری وجود دارد. بین مهارت تحصیلی به عملکرد تحصیلی از طریق غیبت از مدرسه (اثر = ۰/۰۲۷؛ حداقل = ۰/۰۲۱؛ حداکثر = ۰/۰۳۱؛ بوت = ۰/۰۲۷؛ انحراف معیار = ۰/۰۰۳؛ نسبت بحرانی = ۹/۰۱۴ و سطح معنی داری، ۰/۰۰۱) رابطه غیرمستقیم معنی داری وجود دارد. بین مهارت تحصیلی به عملکرد از طریق اهمال کاری تحصیلی (اثر = ۰/۰۱۵؛ حداقل = ۰/۰۱۰؛ حداکثر = ۰/۰۲۰؛ بوت = ۰/۰۲۷؛ انحراف معیار = ۰/۰۰۳؛ نسبت بحرانی = ۶/۹۶۵ و سطح معنی داری، ۰/۰۰۱) رابطه غیرمستقیم معنی داری وجود دارد. بین اهمال کاری تحصیلی به عملکرد تحصیلی از طریق غیبت از مدرسه (اثر = ۰/۰۳۰؛ حداقل = ۰/۰۲۳؛ حداکثر = ۰/۰۳۶؛ بوت = ۰/۰۰۳؛ انحراف معیار = ۰/۰۰۳؛ نسبت بحرانی = ۹/۶۴۴- و سطح معنی داری، ۰/۰۰۱) رابطه منفی غیرمستقیم معنی داری وجود دارد.

۴. بحث و نتیجه گیری

یکی از شاخص های مهم در ارزشیابی آموزش و پرورش، عملکرد تحصیلی دانش آموزان است. همچنین از مهمترین ملاک های ارزیابی از کار معلمان عملکرد تحصیلی دانش آموزان به شمار می رود، چون معدل تحصیلی دانش آموزان برای ورود به مقاطع تحصیلی بالاتر و دنیای کار و اشتغال، معرف توانایی های آنان به شمار می رود و اهمیت آن باعث شده که محققین بسیاری از

پژوهش‌های خود را بر این حوزه از تعلیم و تربیت متمرکز نمایند. در پژوهش حاضر به آزمایش مدل رابطه مهارت‌های تحصیلی دانش‌آموزان با عملکرد تحصیلی آنان با میانجیگری اهمال‌کاری تحصیلی و میزان غیبت از مدرسه دانش‌آموزان پرداخته شد. نتایج نشان داد که تمام شاخص‌های ارزیابی مدل در حد مطلوب بود و مدل برازش داده‌ها است. ضرایب مسیرهای مختلف نشان داد که بین مهارت‌های تحصیلی با اهمال‌کاری تحصیلی دانش‌آموزان و همچنین میزان غیبت آنان از مدرسه رابطه مستقیم معنی‌دار و منفی وجود دارد به این معنی که هرچه قدر نمره مهارت‌های تحصیلی دانش‌آموزان بالاتر باشد میزان اهمال‌کاری تحصیلی و غیبت آنان از مدرسه کاهش می‌یابد و هرچه قدر نمره آنان در مهارت‌های تحصیلی پایین‌تر باشد میزان اهمال‌کاری تحصیلی و غیبت از مدرسه آنان افزایش می‌یابد و بین مهارت‌های تحصیلی دانش‌آموزان با عملکرد تحصیلی آنان رابطه مستقیم مثبت و معنی‌داری وجود دارد، به این معنی که افزایش میزان مهارت‌های تحصیلی دانش‌آموزان با افزایش مثبت عملکرد تحصیلی آنان همراه است. نتایج با تحقیقات (اشرف‌زاده و همکاران، ۱۳۹۵)، (بالنت، هاگان و آیدین، ۲۰۱۵)، (فای، ۲۰۱۷) که نشان دادند بین مهارت‌های تحصیلی دانش‌آموزان با پیشرفت تحصیلی آنان رابطه مستقیم معنی‌داری وجود دارد، و (مصرآبادی و گزیدری، ۱۳۹۶)، (میلیگرام و همکاران، ۱۹۹۲) که نتیجه گرفتند، اهمال‌کاری تحصیلی دانش‌آموزان با کمبود مهارت‌های یادگیری در ارتباط است و بین مهارت‌های یادگیری و اهمال‌کاری تحصیلی رابطه منفی معنی‌داری وجود دارد و دانش‌آموزان با مهارت تحصیلی در انجام تکالیف کمتر دست به اهمال‌کاری می‌زنند، و همچنین (السینا و همکاران، ۲۰۱۳؛ به نقل از اشرف‌زاده، ۱۳۹۵) که نشان دادند بین مهارت‌های تحصیلی و علاقه‌مندی به مدرسه و حضور در کلاس درس رابطه مستقیم و معنی‌داری وجود دارد و با غیبت دانش‌آموزان از کلاس درس ارتباط منفی دارد، هماهنگ و همسو است.

نتایج تحلیل مسیرهای مستقیم مدل نشان داد که بین اهمال‌کاری تحصیلی دانش‌آموزان و همچنین غیبت از مدرسه با عملکرد تحصیلی آنان رابطه مستقیم منفی و معنی‌داری وجود دارد به این معنی که اهمال‌کاری و غیبت از مدرسه بالای دانش‌آموزان با عملکرد تحصیلی پایین آنها رابطه دارد و هرچه قدر میزان اهمال‌کاری تحصیلی و غیبت از مدرسه دانش‌آموزان پایین‌تر باشد عملکرد تحصیلی آنان بالاتر است. نتایج با تحقیقات (اشرف‌زاده، عیسی‌زادگان و میکائیلی‌منیع، ۱۳۹۶)، (مالکوک و موتلو، ۲۰۱۸) که نشان دادند بین اهمال‌کاری تحصیلی و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان رابطه منفی معنی‌داری وجود دارد، و همچنین نتایج تحقیق (محمدنژاد و ملکی‌بصر، ۱۳۹۳) که نشان دادند بین غیبت از مدرسه دانش‌آموزان با عملکرد تحصیلی آنها رابطه منفی و معنی‌داری وجود دارد، همسو است.

دیگر نتایج مسیرهای غیرمستقیم و چندگانه نشان داد که بین مهارت‌های تحصیلی دانش‌آموزان با عملکرد تحصیلی آنان از طریق اهمال‌کار تحصیلی رابطه غیرمستقیم معنی‌داری وجود دارد. همچنین مهارت‌های تحصیلی از طریق غیبت از مدرسه دانش‌آموزان با عملکرد تحصیلی آنان رابطه غیرمستقیم معنی‌دار دارد. نتایج نشان داد که بین مهارت‌های تحصیلی با عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان از طریق اهمال‌کاری تحصیلی و غیبت از مدرسه دانش‌آموزان رابطه چندگانه معنی‌داری وجود دارد. به این معنی که اهمال‌کاری تحصیلی و غیبت از مدرسه به‌خوبی می‌توانند بین مهارت‌های تحصیلی دانش‌آموزان و عملکرد تحصیلی آنان نقش میانجیگری ایفا کنند؛ لذا با تقویت مهارت‌های تحصیلی و کاهش اهمال‌کاری تحصیلی و میزان غیبت از مدرسه می‌توان عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان را بهبود بخشید.

۵. ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاقی پژوهش:

اصول اخلاقی تماماً در این مقاله رعایت شده است؛ شرکت کنندگان اجازه داشتند هر زمان که مایل بودند از پژوهش خارج شوند. همچنین همه شرکت کنندگان در جریان روند پژوهش بودند و اطلاعات آن‌ها محرمانه نگه داشته شد.

حامی مالی:

این تحقیق هیچگونه کمک مالی از سازمان‌های تأمین مالی در بخش‌های عمومی، تجاری یا غیرانتفاعی دریافت نکرده است.

مشارکت نویسندگان:

تمام نویسندگان در طراحی، اجرا و نگارش همه بخشهای پژوهش حاضر مشارکت داشته‌اند.

تعارض منافع:

بنابراین اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

منابع

- ۱- اشرف‌زاده، توحید، عیسی‌زادگان، علی و میکائیلی‌منیع، فرزانه (۱۳۹۷). نقش میانجی‌گری مهارت‌های مطالعه در اثر خودکارآمدی تحصیلی، باورهای معرفت‌شناختی و اضطراب تحصیلی بر عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دوره متوسطه. مجله دانش و پژوهش در روان‌شناسی کاربردی، سال نوزدهم، شماره ۴، صص ۱۱۳-۱۰۳.
- ۲- تقوایی‌نیا، علی (۱۳۹۱). رابطه علی بین تنیدگی تحصیلی ادراک شده و بهزیستی ذهنی با میانجیگری حمایت اجتماعی ادراک شده و باورهای خودکارآمدی در دانشجویان دوره کارشناسی دانشگاه شهید چمران اهواز. پایان‌نامه دکتری روان‌شناس تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناس، دانشگاه شهید چمران اهواز.
- ۳- حسین‌چاری، مسعود و دهقانی، یوسف (۱۳۸۷). پیش‌بینی میزان اهمال‌کاری تحصیلی بر اساس راهبردهای خودتنظیمی در یادگیری. پژوهش در نظام‌های آموزشی، شماره ۴، صص ۷۵-۶۳.
- ۴- رجایی، منوچهر، احمدی، سیداحمد و عابدی، محمدرضا (۱۳۸۲). تأثیر مشاوره گروهی بر مهارت‌ها و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان متوسطه اصفهان. مجله پژوهش‌های مشاوره، دوره ۳، شماره ۱۲، صص ۵۷-۴۱.
- ۵- رحیمیان بوگر، اسحاق و روحانی پور، شیدا (۱۳۹۴). اهمال‌کاری تحصیلی در دانشجویان: نقش پیش‌بین عوامل جمعیتی و روان‌شناختی. دوفصلنامه راهبردهای شناختی در یادگیری، دوره ۳، شماره ۴، صص ۱۹-۱.
- ۶- صالحی، رضوان (۱۳۹۸). بررسی روایی و پایایی و ساختار عاملی پرسشنامه مهارت‌های تحصیلی. پژوهش‌های کاربردی در مشاوره، سال دوم، شماره ۴، صص ۱۰۶-۷۸.
- ۷- کابینی‌مقدم، سلیمان، انتصارفومنی، غلامحسین، حجازی، مسعود و اسدزاده، حسن (۱۳۹۸). اثربخشی آموزش راهبردهای یادگیری خودگردان و آموزش کمک‌خواهی بر پایداری تحصیلی دانش‌آموزان اهمال‌کار مدارس غیرانتفاعی. مجله رویکردهای نوین آموزشی، دوره ۱۴، شماره ۱، صص ۵۲-۳۳.
- ۸- کیانی، اردشیر (۱۳۹۲). مهارت‌های تحصیلی. چاپ ششم، تهران، انتشارات ورای دانش.
- ۹- محمدنژاد، همت، ملکی‌بصر، زهره. (۱۳۹۵). مدرسه‌گریزی. تهران: آدینه گل مهر.
- ۱۰- مطیعی، حورا، حیدری، محمود و صادقی، منصورالسادات (۱۳۹۱). پیش‌بینی اهمال‌کاری تحصیلی بر اساس مؤلفه‌های خودتنظیمی در دانش‌آموزان دبیرستان‌های شهر تهران. فصلنامه روان‌شناسی تربیتی، دوره ۲۴، صص ۷۰-۴۹.

پیری، ولی، پیری، مریم. (۱۴۰۱). [آزمون مدل رابطه مهارت‌های تحصیلی با میانجیگری اهمال‌کاری تحصیلی و غیبت از مدرسه در دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم استان ایلام].

فصلنامه مشاوره‌ی مدرسه. ۲(۲). ۱۶-۱

- ۱۱- نامیان، سارا و حسین چاری، مسعود (۱۳۹۰). تبیین اهمال کاری تحصیلی بر اساس باورهای مذهبی و هسته کنترل. مجله مطالعات روان شناسی تربیتی، دوره ۱۴، صص ۹۹-۱۲۶.
  - ۱۲- همتی، نگین، نوشادی، ناصر و نیکدل، فریرز (۱۳۹۷). ارائه مدل ساختاری اهداف پیشرفت و انگیزش تحصیلی با مشغولیت ذهنی: میانجیگری هیجان های پیشرفت. مجله مطالعات آموزش و یادگیری، دوره ۱۰، شماره ۲، صص ۳۳-۵۵.
  - ۱۳- Aquino, L. B. (۲۰۱۱). Study habits and attitudes of freshmen students: Implications for academic intervention programs. *Journal of Language Teaching and Research*, ۲(۵), ۱۱۱۶-۱۱۲۱.
  - ۱۴- Ashrafzadeh, Tohid, Issazadegan, Ali and Mikaeili Manieh, Farzaneh (۱۳۹۷). The role of mediation of study skills in the effect of academic self-efficacy, epistemological beliefs and academic anxiety on the academic performance of high school students. *Journal of Knowledge and Research in Applied Psychology*, Year ۱۹, Issue ۴, pp. ۱۱۳-۱۰۳. [Persian]
  - ۱۵- Bulent, A., Hakan, K., & Aydin, B. (۲۰۱۵). An analysis of undergraduates' study skills. *Procardia - Social and Behavioral Sciences*, ۱۹۷, ۱۳۵۵-۱۳۶۲.
  - ۱۶- Cabini moghaddam, Suleiman, Entesar foumani, Gholam Hossein, Hejazi, Massoud and Asadzadeh. Hassan (۱۳۹۸). The effectiveness of self-governance strategies training and assistance training for academic buoyancy of procrastinating students in nonprofit schools, *New Educational Scientific Journal* Volume ۱۴, Number ۱, pp, ۵۲-۳۳. [Persian]
  - ۱۷- Faye, D. & Reynaldo, F., Bigly, L., & Adams, K. (۲۰۱۷). Baccalaureate student nurses' study habits prior to admission to nursing program: A descriptive qualitative study. *Nurse Education Today*, ۵۳, ۶۱-۶۶.
  - ۱۸- Gao, K., Zhang, R., Xu, T., Zhou, F., and Feng, T. (۲۰۲۱). The effect of conscientiousness on procrastination: the interaction between the self-control and motivation neural pathways. *Hum. Brain Mapp.* ۴۲, ۱۸۲۹-۱۸۴۴. doi: ۱۰.۱۰۰۲/hbm.۲۵۳۳۳.
  - ۱۹- Gareau, A., Chamandy, M., Kljajic, K., and Gaudreau, P. (۲۰۱۹). The detrimental effect of academic procrastination on subsequent grades: the mediating role of coping over and above past achievement and working memory capacity. *Anxiety Stress Coping* ۳۲, ۱۴۱-۱۵۴. doi: ۱۰.۱۰۸۰/۱۰۶۱۵۸۰۶.۲۰۱۸.۱۵۴۳۷۶۳
  - ۲۰- Gareau, A., Chamandy, M., Kljajic, K., and Gaudreau, P. (۲۰۱۹). The detrimental effect of academic procrastination on subsequent grades: the mediating role of coping over and above past achievement and working memory capacity. *Anxiety Stress Coping* ۳۲, ۱۴۱-۱۵۴. doi: ۱۰.۱۰۸۰/۱۰۶۱۵۸۰۶.۲۰۱۸.۱۵۴۳۷۶۳.
  - ۲۱- Goroshit, M., and Hen, M. (۲۰۱۹). Academic procrastination and academic performance: Do learning disabilities matter? *Curr. Psychol.* ۴۰, ۲۴۹۰-۲۴۹۸. doi: ۱۰.۱۰۰۷/s۱۲۱۴۴-۰۱۹-۰۰۱۸۳-۳
  - ۲۲- Hemmati, Negin, Noshadi, Nasser and Nikdel, Fariborz (۱۳۹۷). Providing a structural model of academic achievement goals and motivation with mindfulness: Mediating the emotions
- پیری، ولی، پیری، مریم. (۱۴۰۱). [آزمون مدل رابطه مهارت های تحصیلی با میانجیگری اهمال کاری تحصیلی و غیبت از مدرسه در دانش آموزان مقطع متوسطه دوم استان ایلام]. فصلنامه مشاوره ی مدرسه. ۲(۲). ۱-۱۶.

- of progress. Journal of Teaching and Learning Studies, Volume ۱۰, Number ۲, pp. ۵۵-۳۳.
[Persian]
- ۲۳- Hossein Chari, Massoud and Dehghani, Yousef (۱۳۸۷). Predicting academic procrastination based on self-regulatory strategies in learning. Research in Educational Systems, No. ۴, pp. ۷۵-۶۳. [Persian]
- ۲۴- Kiani, Ardeshir (۱۳۹۲). Academic skills, Sixth Edition Tehran, Beyond Knowledge Publications.
- ۲۵- Malkoç, A., & Mutlu, A. K. (۲۰۱۸). Academic self-efficacy and academic procrastination: Exploring the mediating role of academic motivation in Turkish University Students. Universal Journal of Educational Research, ۶(۱۰), ۲۸۷-۲۹۳.
- ۲۶- Matiei, Hora, Heidari, Mahmoud and Sadeghi, Mansour, Al-Sadat. (۱۳۹۱). Predicting academic procrastination based on self-regulatory components in high school students in Tehran. Journal of Educational Psychology, Volume, ۲۴, pp. ۷۰-۴۹. [Persian]
- ۲۷- Mohammadnejad, Hemmat; Maleki Basar, Zohreh (۱۳۹۵). School dropout, Tehran: Azineh Golmehar. [Persian]
- ۲۸- Namian, Sara and Hossein Chari, Massoud (۱۳۹۰). Explain academic procrastination based on religious beliefs and the core of control. Journal of Educational Psychology Studies, Volume ۱۴, pp. ۱۲۶-۹۹. [Persian]
- ۲۹- Neri, D. L. E. (۲۰۰۷). Learning styles and study skills among nursing students. Journal of Higher Education Research, ۵(۱), ۹۷-۱۰۹.
- ۳۰- Olendo, R. A., Koinange, W. C., & Mugambi, D. (۲۰۲۱). Relationship between Self-efficacy and Academic Buoyancy among form three Students in Selected Secondary Schools in Migori County, Kenya. International Journal of Research and Scientific Innovation, Volume VI, Issue X, ISSN ۲۳۲۱-۲۷۰۵
- ۳۱- Rahimian Booger, Ishaq and Rouhanipour, Sheida (۱۳۹۴). Academic procrastination in students: the predictive role of demographic and psychological factors. Bi-Quarterly Journal of Cognitive Strategies in Learning, Volume ۳, Number ۴, pp. ۱۹-۱. [Persian]
- ۳۲- Rajaei, Manouchehr; Ahmadi, Seyed Ahmad and Abedi, Mohammad Reza (۲۰۰۳). Counseling group on skills and academic achievement of high school students in Isfahan. Journal of Consulting Research, Volume ۳, Number ۱۲, pp. ۵۷-۴۱. [Persian]
- ۳۳- Salehi, Rezvan (۱۳۹۸). Evaluation of validity and reliability and factor structure of academic skills questionnaire, Applied Research in Counseling, Second Year, No. ۴, pp. ۱۰-۶-۷۸. [Persian]

- ۳۴- Shih, S.-S. (۲۰۱۶). Factors related to Taiwanese adolescents' academic procrastination, time management, and perfectionism. *J. Educat. Res.* ۱۱۰, ۴۱۵-۴۲۴. doi: ۱۰,۱۰۸۰/۰۰۲۲۰۶۷-۱,۲۰۱۵,۱۱۰۸۲۷۸
- ۳۵- Solomon, I. J., and Rothblum E. D. (۱۹۸۴). Academic procrastination: Frequency and cognitive-behavioral correlates. *Journal of Counseling Psychology*, ۳۱, ۵۰۴-۵۱۰.
- ۳۶- Tkuynia, Ali (۱۳۹۱). Causal relationship between perceived academic stress and mental well-being mediated by perceived social support and self-efficacy beliefs in undergraduate students of shahid chamran of Ahvaz. PHD thesis in Educational Sciences and Psychology, shahid chamran University of Ahvaz. [Persian].
- ۳۷- Zhang, S. M., and Feng, T. Y. (۲۰۲۰). Modeling procrastination: asymmetric decisions to act between the present and the future. *J. Exp. Psychol. Gen.* ۱۴۹, ۳۱۱-۳۲۲. doi: ۱۰,۱۰۳۷/xg-e۰۰۰۰۶۴۳